

Kunnskapsdepartementet
Avdeling for analyse, internasjonalt arbeid og kompetansepolitikk
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår ref.:201606954-1
Deres ref: 15/ 284

LILLEHAMMER, 01. februar 2016

Høringssvar fra Fylkesopplæringssjefen Oppland - Delrapport Karriereveiledning i en digital verden.

Kort om bakgrunnen

Karriereveiledning har betydning for flere store samfunnsmessige utfordringer så som utenforskap, frafall i både videregående opplæring og høyere utdanning, integrering og inkludering, befolkningens fleksibilitet og omstillingsberedskap, manglende match mellom etterspurt og tilbudt kompetanse og behov for livslang læring.

Et utvidet karriereveiledningstilbud på nett vil være et viktig bidrag til et mer helhetlig karriereveiledningstilbud for befolkningen i Norge og gjennom det være et viktig bidrag til å løse krevende utfordringer.

Oppsummering:

OFK vil støtte forslaget om **en offentlig nettportal inn til e-veiledning**. Den må være lett tilgjengelig og på flere språk, der det tilbys profesjonell og kvalitetssikret karriereveiledning tilpasset alle grupper. En godt utbygget E-veiledning kan være **et viktig supplement** til fysiske veiledningsmøter.

Fylkesopplæringssjefen mener at e-veiledning aldri kan erstatte en prosess med "face-to-face" - samtaler, men det kan være et supplement i en livslang og mangfoldig karriereveiledningsprosess.

OFK tror at effekten av en helhetlig, livslang karriereveiledning for alle vil føre til at flere gjennomfører videregående opplæring, at vi får flere i arbeid, inkludert innvandrere, og at arbeidsmarkedet får den kompetansen de har behov for.

Fakta

Oppland fylkeskommune har organisert sin høringsuttalelse i tråd med Kunnskapsdepartementets anbefalinger, og har knyttet høringsuttalelsene spesielt til de 5 punktene i høringsbrevet.

Arbeidsgruppa/ høringsgruppa har bestått av partnerskapskoordinator/ rådgiverkoordinator sentralt i OFK samt de 6 rådgiverkoordinatorer i hvert av de 6 karrieresenterne. I tillegg har vi innhentet uttalelser fra karriereveiledere i de ulike senterne.

Høringsuttalelsen er godkjent i ledergruppa i Karriere Oppland og ledergruppa i OFK, avd. for Opplæring.

Fylkesopplæringsjefens (FOS`s) kommentarer:

Dep. ønsker spesielt uttalelser knyttet til disse punktene	Kommentarer fra Fylkesopplæringsjefen i Oppland fylkeskommune
1. Nettstedet skal ha en bred målgruppe Utvalgets anbefalinger: <i>Tilgang til helhetlig karriereveiledningstilbud på nett (nettsted og e-veiledningstjeneste), kan bidra til å sikre et likeverdig tilbud til hele befolkningen, uavhengig av alder, livssituasjon og geografi i et helhetsperspektiv for livslang karriereveiledning. Dette gitt at personer har tilgang til og evner å bruke nettbaserte tjenester. E-veilederne har kompetanse til å veilede alle målgrupper. Innhold presenteres på en brukervennlig måte som er pedagogisk tilrettelagt for de ulike målgruppene. Nettstedet følger prinsippene for universell utforming og gjøres tilgjengelig på relevante språk.</i>	FOS støtter utvalgets forslag om at nettstedet bør ha en bred målgruppe. Nettstedet skal bidra til karrierelæring hos alle brukere - henvende seg til brukere på ulike måter, være brukervennlig og pedagogisk tilrettelagt, også for ulike målgrupper som: - Veiledere i NAV og attføring, - Institusjoner, - Brukere i institusjoner/fengsler I dag opplever Norge og resten av Europa en høy innvandring. Arbeidsmarkedet er strammere enn på flere år. Behovet for god karriereveiledning for nyankomne og den økende gruppen av arbeidsledige er derfor stor. Utvikling av gode digitale tjenester for alle målgrupper blir svært viktig framover. - Nettstedet bør være tilgjengelig på flere språk enn norsk (eks: samisk, nynorsk, engelsk, arabisk, tigrinja) - Et godt nettsted/ verktøy kan frigjøre kapasitet for personer med behov for omfattende fysisk/ personlig veiledning. - E-veiledning må ikke erstatte fysiske veiledningsmøter, men være et supplement. - Svært viktig å opprettholde karriereveiledning både i ungdomsskolen og i videregående opplæring. Det er viktig å starte tidlig med god karriereveiledning. - E-veiledning vil være et viktig supplement for voksne i regioner der det er langt til karrieresentrene.
2. Forslag om innretning av offentlig finansiert og driftet nettbasert karriereveiledning, såkalt e-veiledning Utvalgets anbefalinger: <i>Utvalget anbefaler at nettstedet og e-veiledningstjenesten eies av Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet har ansvar</i>	Våre anbefalinger: - Fylkeskommunen bør ha en sentral rolle i det nye nettstedet - Fylkesvise partnerskap og de lokale karrieresentrene bør knyttes opp mot den nye e-veiledningstjenesten

<i>for å koordinere kompetansepolitikken og for majoriteten av tjenestene som berøres. Utvalget mener at en slik klar ansvarslinje bør opprettholdes. Samarbeidet med arbeidsmarkedsmyndighetene og integreringsmyndighetene bør først og fremst ivaretas gjennom det foreslåtte redaksjonsrådet. Dette samarbeidet er viktig for å sikre at nettstedet blir et nyttig verktøy både for veiledere og de som søker veiledning og informasjon.</i> <i>Det bør videre utarbeides koordinerte styringssignaler fra Kunnskapsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet til berørte underliggende etater, som pålegger både Senter for IKT i utdanningen (drifter av nettstedet), Vox, Utdanningsdirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet å samarbeide om nettstedet og e-veiledningstjenesten.</i> <i>Det bør også utvikles mekanismer for å sikre at de andre underliggende etatene er involvert i strategiske vurderinger rundt nettstedets innhold og prioriteringer. Vox har i oppdrag å koordinere karriereveiledningsfeltet nasjonalt og bidra til kvalitet og profesjonalitet i tjenestene. Vox' rolle og kompetanse må trekkes inn i utviklingen av de nettbaserte tjenestene gjennom etablering av en styringsgruppe i oppstartsfasen.</i>	- Nettbasert karriereveiledning bør ta utgangspunkt i gode strukturer for partnerskap som allerede finnes i flere fylker - Partnerskapskoordinatorene på de fylkesvise karrieresentrene bør være representert i styringsgruppa - Støtter mod. Alt. 2B i anbefalingen (s. 82 i delrapporten)
3. Nettstedets innretning og innhold - herunder deling mellom informasjon og selvhjelpsressurs Utvalgets anbefalinger: <i>Nettstedet gir enkel og effektiv tilgang til et mangfold av relevante karriereveiledningstjenester som er tilpasset brukere som skal ta valg om utdanning og arbeid. Nettstedet har</i>	Våre anbefalinger: Støtter anbefalingen om en 3- deling Nettstedet bør ha tre innholdskomponenter: – Informasjon – Selvhjelpsressurser – E-veiledning

<i>både egenprodusert innhold og er en inngangsport for å finne fram til andre relevante nettsteder, andre informasjonskilder og relevante fysiske tilbud og tjenester.</i> <i>Nettstedet bør (minimum) ha tre innholdskomponenter:</i> <i>– Informasjon</i> <i>– Selvhjelpsressurser</i> <i>– E-veiledning</i> <i>Nettstedet kan også være en viktig kanal for formidling av framtidens kompetansebehov. Eksempler på annen type innhold kan være statistikk og data om arbeidsmarked og jobbmuligheter, redaksjonelle artikler som belyser relevante tema og problemstillinger, bransjeinformasjon, yrkesbeskrivelser, informasjon om utdanningsmuligheter, tips og råd om jobbsøkingprosessen, informasjon for de som står i fare for å bli oppsagt, informasjon om andre hjelpeinstanser, ulike selvhjelpsressurser for kartlegging av egen kompetanse og interesser og så videre.</i>	- Selvhjelpstjenester- og ressurser bør ses i sammenheng med karrierelæring og CMS- perspektivet - Støtter tanken om ett nettsted som inngang til flere løsninger og delinger. Dette øker tilgjengeligheten og ivaretar "en dør inn-prinsippet". - Bør utvikles med utgangspunkt i utdanning.no, som er en del av Senter for IKT i utdanningen - Viktig å kvalitetssikre informasjon, bør være offentlig eid og driftet, må utvikles og driftes i samspill med de andre veiledningstjenestene og andre offentlige etater - karriereveiledere og veisøkere må skoleres i grunnleggende digitale karriereferdigheter tidlig for å bli bevisste brukere av E-veiledning.
4. Grenseflatene mellom anbefalt løsning og andre aktørers tilbud, herunder nav.no Utvalgets anbefalinger: <i>Det er viktig at man på eiersiden (departementer og fylkeskommuner) går inn og blir enige om hvilken aktør som skal ta hovedansvaret for hva. For både nav.no og vilbli.no gjelder at de oppfyller en del lovpålagte informasjonsoppgaver. Dette vil det etter utvalgets mening ikke være aktuelt å rokke ved. Nettsitet utvalget anbefaler å etablere og vil tilby mye mer enn bare informasjon, men det bør også tilby god og oppdatert informasjon. Der hvor denne best produseres på et eksisterende nettsted, bør ikke nettstedet produsere denne informasjonen. Samtidig vil nettstedet tilby et bredt spekter av selvhjelpsressurser.</i>	Vi støtter utvalgets anbefalinger ut i fra følgende tolkninger: - Viktig med ett samlet nettsted for hele befolkningen som kan tilby et bredt og mer detaljert informasjon et livslangt karrierelæringsperspektiv - Hele befolkningen må bli godt kjent med nettstedet - Ved overlapping eller der grenseflatene ligger tett opp til hverandre, er det viktig å avklare hva et nytt nettsted skal bidra med av informasjon i forhold til de etablerte nettstedene som f.eks., vilbli.no og nav.no. (lovpålagte informasjonsoppgaver) - Viktig å lenke til andre aktuelle nettsteder, som også må være kvalitetssikret og oppdatert. - Vi støttet utvalgets anbefalinger om at utdanning.no i en utbygd og

<i>Nettstedet bør utvikles og driftes av en instans som besitter kompetanse på informasjonsteknologi, karriereveiledning, utdanning og arbeidsmarked. Men for at nettstedet skal treffe målgruppen og bli brukt, må det ligge informasjonsfaglig og teknologisk i front. Nettsitetet må også gjøres kjent og være søkemotor optimalisert. Utdanning.no er en godt utviklet, eksisterende merkevare med over fire millioner besøk i 2014. Utvalget mener derfor at utdanning.no bør være utgangspunktet for et nytt nettsted, med et bredere formål en dagens løsning. Dette er også anbefalingen i den utførte samfunnsøkonomiske analysen av et helhetlig karriereveiledningstilbud på nett.</i>	revidert utgave bør være det nye felles nettstedet.
5. De organisatoriske og forvaltningsmessige anbefalingene Utvalgets anbefalinger: <i>E-veiledningstjenesten etableres med en organisasjon bestående av ledelse og en gruppe e-veiledere. Tjenesten bemannes med 24 årsverk. En sentral organisering med et team av heltidsansatte vil være med å sikre kvalitet og profesjonalitet i tjenesten. I tillegg vil en slik organisering gi mulighet for å bygge opp spesialistkompetanse på enkelte problemstillinger. Resten av e-veilederne jobber deltid og distribuert fra andre deler av landet.</i> <i>I modellen utvalget foreslår jobber det minimum en e-veileder i hvert fylke (19 til sammen). Dette er viktig fordi næringsliv, arbeidsmarked og utdanningstilbud kan variere fra landsdel til landsdel. Et nettverk av lokalt baserte veiledere vil kunne ivareta kunnskap om regionale forhold fra alle deler av landet. De lokale veilederne bør ha erfaring fra og ha sin resterende jobbtilknytning i de andre relevante sektorene, både ungdomsskole, videregående</i>	Våre anbefalinger: - E-veiledningstjenesten bør knyttes opp til de eksisterende fylkesvise strukturene - Vi stiller oss noe undrende til de rammer som er skissert for antall årsverk (24), når vi ikke kjenner behov eller etterspørsel - Avklaring av finansiering knyttet til årsverkene - Grundig evaluering av lokale forsøk og "Tromsmodellens" erfaringer fra e-veiledning bør legges til grunn - Viktig at den nye tjenesten blir operativ i alle fylker - E-veilederne må ha kompetanse innen alle områder som omhandler karriereveiledning.

<i>opplæring, universitets- og høyskolesektoren, voksenopplæring, Nav og de fylkesvise karrieresentrene. Nettverket må organiseres i relasjon til eksisterende strukturer for karriereveiledning i kommune, fylkeskommune og stat. Kontinuerlig erfaring med ansikt-til-ansikt veiledning og daglig eksponering for lokale problemstillinger, vil være en viktig kompetanse å bringe inn i teamet av veiledere.</i> <i>Når det gjelder forvaltningen av en distribuert modell for e-veiledning er denne avhengig av at det legges føringer fra sentralt hold som åpner for at rådgivere i skolen, karriereveiledere i karrieresentre og Nav-veiledere kan være ansatt i delte stillinger i Senter for IKT i utdanningen. E-veiledningstjenesten vil også være avhengig av å ha god kontakt med karriereveiledere og rådgivere som jobber i sektorene, og det bør etableres strukturer som sikrer dette. I hovedinnstillingen vil utvalget anbefale hvordan slike strukturer bør bygge på eller henge sammen med de eksisterende strukturene for koordinering og samarbeid sektorene imellom på karriereveiledningsfeltet, lokalt og sentralt.</i>	
---	--

Inge Myklebust

Fylkesopplæringssjef

Liv-Kari Ringen

Leder Karriere Oppland